

Tips, links en info - Nederlands leren en mondelinge taalopbouw voor nieuwkomers

Versie: maart 2024

1. Tips en adviezen voor dagelijks aanbod mondelinge taalopbouw

- Binnen het aanbod aan leerlingen die Nederlands als tweede (of derde/vierde) taal leren is het van belang aandacht te geven aan interactie, betekenisvolle contexten, afwisselende werkvormen en samenwerking tussen leerlingen.
- Het is van belang een goed, dagelijks, aanbod samen te stellen, zodat leerlingen zo vlot mogelijk de nieuwe taal leren begrijpen en spreken.
- De woorden dienen zoveel mogelijk in betekenisvolle contexten en in voor de leerlingen herkenbare situaties aangeboden en geoefend te worden.
- Doelstelling is dat leerlingen uiteindelijk het onderwijs in de reguliere basisschoolsetting zo goed mogelijk kunnen volgen en van daaruit kunnen verder groeien. Het accent zal in de eerste periode vooral gelegd moeten worden op de verwerving van hoogfrequente basiswoorden en het stimuleren van beginnende mondelinge interactie tussen leerling en leerkracht en leerlingen onderling.
- Gebruik van diverse thema's zorgt voor een betekenisvolle context waarin de leerstof kan worden aangeboden. Binnen de lessen is er aandacht nodig voor de opbouw van receptieve en actieve/productieve woordenschat.
- Het leren van woorden valt heel goed visueel te ondersteunen door concrete materialen, foto's en filmpjes in te zetten. Verhalen spelen een belangrijke rol om inhoud te geven aan de thema's en om woorden in een betekenisvolle context aan te bieden.
- Voor het inoefenen van woorden, het consolideren, dient herhaling ingebouwd te worden. Denk aan woordspelletjes en het zichtbaar maken van woorden/betekeningen, een woordmuur of thematafel.

Links naar programma's met dagelijks aanbod mondelinge taal en woordenschat gericht op de mondelinge taalontwikkeling

Wereld vol Woorden

Complete methode. Vooral veel in gebruik in taalklassen/nieuwkomersgroepen met kinderen tussen de 6 en 12 jaar:

Wereld vol woorden Cursorische of Thematische variant:

[Wereld vol Woorden cursorische aanpak | CED-Groep.nl \(cedgroep.nl\)](#)

[Wereld vol woorden - Rezulto | De woordenschatexpert](#)

Wereld vol woorden kan alleen gegeven worden als ook het bijbehorende pakket van LOGO 3000 is aangeschaft. In Wereld vol Woorden wordt verwezen naar de woordenschatplaten van LOGO 3000.

De (wat verouderde, maar nog bruikbare) voorloper van Wereld vol Woorden is "Mondeling Nederlands Nieuw".

Klein beginnen

[Klein beginnen | CED-Groep.nl \(cedgroep.nl\)](https://cedgroep.nl)

Klein beginnen is voor kleuters (ook voor peuters bruikbaar) die nog weinig bekend zijn met de Nederlandse taal. Het biedt leerkrachten praktische handvatten en suggesties, verdeeld over 17 thema's. Het zijn korte lesactiviteiten van ongeveer 20 minuten. Inclusief lijsten met woorden die worden aangeboden.

Gratis lessen en woordenschataanbod vanuit LOWAN

Er zijn enkele webinars geweest vanuit LOWAN over het organiseren van onderwijs aan Oekraïense leerlingen. Deze zijn terug te kijken.

[Terugkijken webinars: organisatie en inhoud van onderwijs aan leerlingen uit Oekraïne - LOWAN](#)

Na de komst van de vele Oekraïense kinderen zijn gratis 3000 woorden van LOGO 3000 beschikbaar gesteld. Een mooie lijst van 500 belangrijke basiswoorden. Je kan het Oekraïense woord laten horen voordat je het Nederlandse woord aanbiedt. Hierbij zijn op basis van de praatplaten bij de diverse thema's lestips geschreven waar ook mensen met weinig onderwijservaring en/of medewerkers zonder ervaring met nieuwkomers direct mee kunnen starten. De thema's kunnen in de eerste 3 maanden in willekeurige volgorde worden aangeboden.

[Logo 3000 \(logodigitaal.nl\)](https://logodigitaal.nl)

Lestips, startpakketje met thema's, voor de eerste opstart.

- [Thema Wonen](#)
- [Thema Lichaam](#)
- [Thema Eten en drinken](#)
- [Thema Winkel](#)
- [Thema Familie en gevoelens](#)
- [Thema School](#)

Horen, zien en schrijven

Digitaal en met bijbehorende werkboekjes en luisterfragmenten.

De digitale materialen zijn 2 maanden gratis uit te proberen.

Dan kan een kind oefenen met woordenschat, binnen allerlei thema's .

[Horen zien en schrijven - Bazaltgroep](#)

Kampioen in Nederlands

Werkboekjes oplopend in moeilijkheidsgraad, wel enige instructie bij nodig, voor dagelijkse lessen
[Producten \(NT2\) – Onderwijscadeau](#)

Digiwak

[DigiWAK](#) (45 euro per jaar voor 100 leerlingen)

Digiwak bestaat uit een online overzicht van woorden die leerlingen in het primair onderwijs moeten beheersen, verdeeld over zes jaargroepen:

groep 3: 1108 woorden

groep 4: 1331 woorden

groep 5: 1365 woorden

groep 6: 1700 woorden

groep 7: 1733 woorden

groep 8: 1809 woorden

Totaal: 9046 woorden

Binnen elke jaargroep zijn de woorden thematisch geordend. Op hun beurt zijn de thema's onderverdeeld in clusters van maximaal negen met elkaar samenhangende woorden

NT2 Praat mee

[NT2, Praat mee - Nederlands NT2 - NT2 - Leermiddelen - catalog | Helpt je verder! \(schoolsupport.nl\)](#)

NT2 Praat mee! kan door nieuwkomers in gewone basisschoolgroepen en in taalklassen gebruikt worden om zelfstandig te leren. Uniek aan deze serie is *de Voorlezer*; een 'sprekende' pen die de woorden hardop voorleest. Om de andere leerlingen niet te storen, kunnen de leerlingen van *de Voorlezer* gebruikmaken i.c.m. een koptelefoon. Het werken met het leer-luisterboek is daarom zeer gunstig voor nieuwkomers die (nog) niet aan het gewone onderwijs kunnen deelnemen. Het geeft deze leerlingen nieuwe mogelijkheden in het intensieve contact met de Nederlandse taal: ze leren op hun eigen tempo en herhalen zoveel als ze willen.

Woordenschat in beeld

[Woordenschat in beeld - Uitgeverij Zwijsen](#)

Drie maanden op proef om gratis gebruik te maken van het programma Woordenschat in beeld. Voor nieuwkomers/ 2^e jaars nieuwkomers die al wat meer basiswoordenschat tot de beschikking hebben en kunnen lezen is het geschikt. Leuke en heldere plaatjes/filmpjes en spelletjes. Herhaling is ingebouwd. Het stopt vanzelf na 3 maanden.

Er zijn diverse niveaus, ongeveer vanaf de groep 4/5 leeftijd. Je kunt op de site een demofilmje bekijken.

Aanvullende materialen en methodieken zijn hier vindbaar:

[Lesmateriaal voor nieuwkomers in het Primair Onderwijs - LOWAN](#)

1a. Links met allerlei mogelijkheden om te oefenen met woordenschat, Nederlands leren en kennisontwikkeling

Woordenschat oefenen online:

Online woordenboek/ met woorden bij afbeeldingen:

[škola in Ukraïns'ka mova \(Latyns'ki litery\) > العربية – BABADADA](#)

[school in Nederlands > Українська мова – BABADADA](#)

[Apps die de woordenschat van kinderen verbeteren - Hip & Hot - blogazine \(hipenhot.nl\)](#)

Bij Cito kun je ook veel digitale oefeningen vinden om in te zetten:

[Woordenschat groep 3 | Citotrainer Nederland \(leestrainer.nl\)](#)

[Woordenschatoefeningen - Gratis! | Citotrainer Nederland \(leestrainer.nl\)](#)

Bij Squla kun je woordenschat online oefenen

[Squla | Voor nieuwsgierige Peuters en Kleuters | Veilig en Verantwoord](#)

[Elena - Home \(elena-learning.eu\)](#)

[Werkbladen \(taal oefenen.nl\)](#)

[Woordkasteel](#)

Belgische website:

[Woordenschat – Base6](#)

Apps ter aanvulling, voor op een Ipad of telefoon, woordenschat:

[Educatieve apps - Dutch for Children](#)

[Lessen van Lisa - Woordenschat](#)

[Handleiding WEB.pdf \(pratenmetpim.nl\)](#)

Oefenen met Nederlandse klanken/ lezen online:

[Lezen doe je overal - LOWAN](#)

Oefenen met klanken en rijmen

[Educatieve apps voor kleuters: letters en woorden \(basisonderwijs.online\)](#)

De volgende oefeningen zijn wel wat “kaal” maar op zich bruikbaar en gevarieerd, als aanvulling voor leerlingen die al wat verder zijn met de taal:

[Verbeter je Nederlands - jufnt2.nl](#) (deels gratis, voor meer oefeningen betaal je een klein bedrag)

Kennisontwikkeling en informatie voor o.a. leerkrachten/ib-ers:

E-learning voor nieuwkomers in regulier onderwijs: Aanrader om deze eens te volgen! Voor iedereen die werkt met nieuwkomers:

[Content | Nieuwkomers in het regulier onderwijs \(easygenerator.com\)](#)

Aanvullende informatie met nog wat tips erin verwerkt.

[Zo wordt je school NT2-proof.pdf \(onderwijsdatabank.s3.amazonaws.com\)](#)

[Informatie voor collega's | De Kernschool](#)

[Rezulto | De woordenschatexpert](#)

[Kennisplatform taaldidactiek - Kennisbasis \(lesintaal.nl\)](#)

[Woordenschat in de kleutergroepen; woordkeuze en aanbod — -Juf Anja](#)

[Onderwijskansen en taalstimulering | Onderwijskennis](#)